

De tijden in het Nederlands

Perfectum - voltooid deelwoord

Ik moet toch eens vragen waar de taaldeelnemers het woord perfectum hebben opgepikt, bij taalonderwijs in Nederland of bij de Engelse les in het thuisland. Maar ze kennen de tijden vaak wel. Ik probeer de term voltooid deelwoord te gebruiken in plaats van de Engelse/latijnse en dat kan zonder gevaar voor verwarring.

Nederlanders hebben wel last van het woord 'voltooid' omdat ze weten dat het woord betekent dat het achter de rug is. Waarom is 'ik heb gelopen' dan een voltooid tegenwoordige tijd en waarom is 'ik liep' dan een onvoltooid verleden tijd?

De verwarring is te begrijpen, omdat Nederlanders kijken naar de inhoud van de tekst en niet naar de grammatica. Het is een voltooide tijd omdat er een voltooid deelwoord in de tekst staat en niet omdat de inhoud iets voltooids uitdrukt.

Wat is een voltooid deelwoord: gedaan, gelopen, gebeurd (met een d), verloren, gewonnen, gedeeld, voltooid, etc. Het gaat samen met een ander werkwoord: heeft gedaan, heeft gelopen, is gebeurd, wordt voltooid, werd gedeeld.

Het valt me op dat mensen die van oorsprong Arabisch spreken, bijna altijd de voltooide tijd gebruiken en veel minder de onvoltooid verleden tijd, als ze iets in het verleden plaatsen.

Perfectum is trouwens het voltooid deelwoord van het Latijnse perficere. Perficere betekent... voltooien. Perfectum betekent dus letterlijk 'hetgeen voltooid is'.

ott, ovt, vtt, vvt

Een zin staat in de *voltooid tegenwoordige* tijd (vtt), als er een tegenwoordige tijd gebruikt wordt naast het voltooid deelwoord: ik *heb* gelopen, het *wordt* gedeeld.

Een zin staat in de *voltooid verleden* tijd (vvt) als er een verleden tijd wordt gebruikt naast het voltooid deelwoord: ik *had* gelopen, het *werd* gedeeld.

Als er geen voltooid deelwoord is gebruikt, staat de zin in een onvoltooide tijd. Dat kan een *onvoltooid tegenwoordige* tijd (ott) zijn: ik loop.

Anders is het een *onvoltooid verleden* tijd (ovt): ik liep. Dat is dus geen voltooide tijd, ook al is de actie al achter de rug.

Onvoltooid deelwoord

Naast het voltooide deelwoord bestaat er ook het onvoltooide deelwoord: lopend, pratende enz. In het Engels wordt het voortdurend gebruikt: doing, driving, moving enz. Zij zeggen: 'ik ben rijdende mijn auto', terwijl wij zouden zeggen: 'ik rijd auto'.

Meestal zijn we daar helemaal niet mee bezig. Maar het viel me op dat Arabisch sprekers soms de neiging hebben om die Engelse zinsbouw te gebruiken.

Schema

Omdat ik zelf het beste leer door dingen te zien, heb ik maar een [schema](#) gemaakt van de tijden. De uitleg is telkens dat een voltooide tijd voltooid is, niet omdat het in het verleden speelt maar omdat er een voltooid deelwoord in de zin staat. Het hulpwerkwoord bepaalt vervolgens of het een tegenwoordige of een verleden tijd is. Is er geen voltooid deelwoord, dan is het één van de onvoltooide tijden. Moeilijker dan dit is het niet. Ik gebruik mijn [schema](#) bij de les om aan te wijzen in welk vakje de zin thuishoort.

Gebruik o.v.t. tegenover v.t.t.

Taaldeelnemers klagen erover dat het niet duidelijk is wanneer je de o.v.t. gebruikt en wanneer de v.t.t. Toen ik erbij stilstond, kon ik niet een regel bedenken. Ik heb die in ieder geval niet geleerd. Er is wel iets over te zeggen en dat staat in de link hieronder.

Info

[Over gebruik van de tijden op Taaladvies.net](#)

Trefwoord

[wat ik tegenkom](#)